

Gønger og godtfolk gik til marked

Af Nina Lise

GØNGEMARKED // Mad har der været nok af. Øl har der været nok af. Og gæster har der været rigeligt af.

Sådan lød i går den afsluttende bemærkning fra kasserer Jens Hallqvist efter to dage med gønger og godtfolk i Lundbyparken. Bag det hele stod Foreningen Svend Gønge, der søndag eftermiddag kunne melde alt udsolgt i sildeboden men ellers ikke har haft de store udfordringer.

- Det har været lidt blæsevejr søndag, men ellers har det været fint, fint markedsvejr, konkluderer Jens Hallqvist, der skønner, at omkring 3.000 gæster har lagt vejen forbi markedet.

Kul og tjære

1600-tallet var både ånden og håndens århundrede, hvilket på Gøngemarkedet kunne

ses i de mange arbejdende boder. Blandt dem Sydsjællands Kulsviere, der har taget det gamle håndværk op at lave trækul og trætjære.

- Der er lavet trækul helt tilbage til stenalderen, men nu er det ren og skær hobby. Det sjoveste er at sidde ude i skoven hele natten og vogte over kulmilen, så den ikke bare bliver til et sankthansbål, fortæller Flemming Vergman, der selv lærte håndværket, da han kom i klørerne på en flok svenske kulsviere. I weekenden kom det markedsгæsterne til gode i boden, hvor pandekager med flæsk og tyttebærmarmelade blev langet over disken i en lind strøm.

- Mel, flæsk og kildevand var det, man kunne opbevare i skovene oppe i Nordsverige. Og tyttebær kunne man plukke, siger Flemming Vergman. Et andet gammelt håndværk præsenterede Flemming

Plambek. Han er oprindeligt udlært smed og maskinarbejder men har i dag viet pensionisttilværelsen til fletning af halmløbe - kurve af halm og strå.

- Jægerne og samlerne ude ved kysterne havde ikke halm, så de brugte græsstrå. I dag er det ikke til at få langhalm på grund af stråforkorter, så derfor høster jeg også græs til at supplere med, lyder det fra 70-årige Flemming Plambek, der kun kender én anden på Sjælland, der udøver det gamle håndværk. Han er 92.

- Det er blevet brugt til døre, vugger og stole men også kister. Kisterne brugte man til at sove i, indtil de skulle bruges, siger Flemming Plambek, der ikke har undersøgt, om det i dag er tilladt at blive begravet i en hjemmeflettet kiste.

En ung soldat fra Bogø modtager sin første hyre. Den berettiger ham til at drikke kongens skål og eksercere med trægevær, inden han bliver sendt ud som kanonføde.

Uden kul - ingen pandekager. Oprindeligt solgte kulsvierne trækul til de store jernværker, hvor malm blev smeltet om til redskaber og våben. Træbjærene forlængede husenes holdbarhed, og faktisk er der stadig nogle, der henvender sig, når de skal restaurere gamle bygninger, fortæller Flemming Vergman. Foto: Nina Lise

Salon Chai

Agnete Plambek (til højre) var taget til marked for at sige hej til sin far. Ham ser hun nemlig ikke meget til sommeren igennem , hvor han konstant er på farten med sit flet. I midten er det Ziva og til venstre Nick - begge ligeledes Plambek. Foto: Nina Lise

Da Christian IV havde bygget landet bankerot, overtog Frederik III - her spillet af Søren Jørgensen fra Ørslev. Han kunne ikke betale Svend Poulsen, der havde brug for pengene til sine soldater, så i stedet fik Svend Poulsen Lundbygård. Han var dog mere krigskarl en bonde og endte sine dage på datidens fattiggård. Foto: Nina Lise